

Sesjon NEON 2014

Styring, kontroll og organisasjonslæring

Tema

Sesjonen vil utforske hvordan ulike former for styring og kontroll fremmer eller hemmer organisasjonslæring innenfor ulike profesjoner. Økt styring og kontroll kan sees som en konsekvens av mål- og resultatstyringssystemer og økt fristilling av offentlige virksomheter, som har kommet med New Public Management inspirerte reformer fra 1990-årene og fremover. Prisen for disse reformene er mer sentral kontroll, som igjen gir seg utslag i krav til dokumentasjon og rapportering. Dette oppleves som belastende av mange tjeneste- eller profesjonsutøvere, som argumenterer for at mer tid bør vies deres kjerneoppgaver. Det hevdes ofte at profesjonslogikken kommer i konflikt med økonomi- og administrasjonslogikken på flere områder, også når det gjelder faglige vurderinger.

Det er vanskelig å dokumentere i hvilken grad administrative oppgaver eventuelt går på bekostning av faglige oppgaver, fordi det vil være flytende overganger mellom faglig støtte og administrasjon. Og svaret handler kanskje ikke om et enten–eller, men kan være et spørsmål om hvordan styringen og kontrollen utøves, og hvordan profesjonelle arbeidsoppgaver utformes i forhold til selvlæring og kunnskapsgrunnlag. Debatten preges av mange påstander og svakt empirisk kunnskapsgrunnlag.

Selv om styring og kontroll kan redusere fleksibilitet og oppleves som en reduksjon av profesjonenes faglige handlingsrom så kan styring og kontroll også frembringe kunnskap som fremmer organisasjonslæring, og være en forutsetning for en godt drevet virksomhet. Kontroll kan for eksempel fremme god styring (governance), ansvarsutkreving (accountability) og forebygging av korrupsjon.

Motsetningen mellom kontroll og innovasjon kan plasseres i en større debatt om hvordan kvalitet i forvaltningen skal måles. Francis Fukuyama tar nå til orde for at målet på kvalitet bør være kompetanse og autonomi snarere enn resultater, som i praksis er vanskelig å måle (se Fukuyamas kommentarartikkel i *Governance* 2013). Hans innlegg styrker profesjonenes stilling som over lengre tid har vært under press av den økonomiske rasjonaliteten (managerial control) og New Public Management – eller økonomismens og forretningslivets inntrengning i forvaltning og foreningsliv, som andre har kalt dette. Dette er synsmåter som har vært fremmet i organisasjons- og ledelsesfaget også tidligere, for eksempel av Henry Mintzberg i en artikkel i *Harvard Business Review* (i 1996).

I denne sesjonen ønsker vi å gå til kjernen av denne debatten og få fram empiriske eksempler på hvordan ekstern kontroll gjennom revisjoner, granskninger og evalueringer, samt hvordan intern styring og kontroll gjennom systemer som MRS, Lean, BPR, TQM, egevalueringer osv., kan fremme eller hemme innovasjon og læring i offentlige virksomheter. Vi er spesielt interessert i papere som gir gode eksempler på hvordan styrings- og kontrollsystemer spiller sammen med ledelse og organisasjonslæring i ulike profesjoner.

Arbeidsform og publisering

Det inviteres til *papersesjon(er)*.

Det kan være aktuelt å inkludere papers i en norsk antologi om styring/kontroll og ansattes læring, som redigeres av bl.a. Reichborn-Kjennerud.

Kristin Reichborn-Kjennerud (Forsker AFI/HIOA)*

Christin Wathne (Forsker AFI/HIOA)

E-post: kristin@afi.no og christin.wathne@afi.hioa.no

* Kontaktperson